

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Divi Bambergenses S. Henricvs Imperator S. Kvnegvndis
Imperatrix S. Otho Episcopvs**

Gretser, Jacob

Ingolstadii, 1611

Cap. I. De Apostasia duarum ciuitatum Iulin & Stetin, & de vltione diuina
super eos facta.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41527

DE APOSTASIA
DVARVM CIVITATVM IVLIN
ET STETIN, ET DE VLTIONE DIVI-

NA SUPER EOS FACTA.

CAPVT PRIMVM.

VM infatigabilem Domini ac Patris nostri pij Ottonis Episcopi affectum, quo gloriam & cultum Christi non solum in Teutonicis, sed & in remotis Barbarorum finibus euangelizando propagauit, assidua meditatione reuoluerem, nefas iudicauim tam laudabilia eius gesta infructuoso regi silentio; unde, non presumptionis, sed potius intimæ charitatis spiritu ductus, de secundo eius Apostolatu in Pomerania, sicut fidelis cooperator ipsius * Vdalricus Presbyter S. Aegidij mihi innotuit, scripto tradere curauim. Nam de primo aliàs scriptum est. Legat ergo qui voluerit; inuitum & fastidientem nemo legere compellit.

*Ebbo,
Hec non habetur in edit.
Causis.*

** De quo Andreas in prefat. huius operis.*

Beatissimo Patre nostro Ottone, post primum gentis Pomeranicæ Apostolatum ad sedem propriam feliciter reuerso, duæ ex nobilissimis ciuitatibus, id est *Iulin & Stetin*, inuidia diaboli instigante, ad pristinas idololatriæ sordes redièrè, hac videlicet occasione. Iulin à Iulio Cesare condita & nominata, in qua etiam lancea ipsius columnæ miræ magnitudinis, ob memoriam eius, infixæ seruabatur, cuiusdam idoli celebritatem initio æstatis maximo cõcurso & tripudio agere solebat. Cumque verbo fidei & baptismi lauacro vrbe mundata, per beatum Pontificem idola maiora & minora, quæ in proparulo

*Qua de causa Iulina & Stetina à fide defecerint.
Iulina à Iulio Cesare condita.*

p 2 erant,

erant, ignibus conflagrare cepissent, quidam stultorum medicas idolorum statuas, auro & argento decoratas, clam furati, penes se absconderant, nescientes quale per hoc Urbis suae operarentur excidium, sicut & infelix Achan, qui, Hierichuntina Vrbe subuersa, auream regulam quinquaginta siclorum cum pallio coccineo, & ducentis argenti siclis furatus est, indeque grauem caelestis irae vindictam, & Iudaicae plebis vidit ruinam.

Nam ad praedicti idoli celebritatem cum provincialibus solito feruore concurrentibus, ludosque & comestiones multiformi apparatu exhibentibus, ipsi dudum absconditas simulacrorum effigies populo inani laetitia resoluti, praesentantes, eos ad antiquum paganizandi ritum impulerunt, statimque per hoc diuinæ correptionis plagam incurrerunt. Si quidem ludis & saltationibus, paganico more, omni populo occupato, subito ignis Dei cecidit è caelo super Apostolicam ciuitatem, tantaque violentia tota Vrbs conflagrare cepit, ut nemo quippiam de rebus suis eripere valeret, sed animas tantum suas saluare cupientes, fugam pernicii seruiens incendium vix euaderent. Tandem verò, vrbe sua ignis atrocitate deleta, reuersi, inuenerunt Ecclesiam S. Adelberti per Apostolum suum Ottonem illic in medullio propter raritatem lapidum, firmo lignorum tabulato constructam, ex media parte flammarum vaporibus absumptam: sed mirum in modum sanctuarium, quod viliori schemate, id est, arundineto contentum fuerat, subter habens pannum lineum oppansum, propter vermiculos ab altari arcendos, omnino ab ignibus intactum remanserat. Quo ingenti viso miraculo, tota plebs in laudem Dei summa clamoris exultatione personabat, asserens procul dubio verum hunc esse Deum, qui in tanta ignis violentia, quae etiam lapides comminuerat, arundinetum suo altari oppansum reseruare potuerit illa sum: sicque, aduocatis Sacerdotibus Christianis, publicam egere poenitentiam, & abiuratis penitus idolis, vrbeque sua, prout poterant, reaedificata, iugo Christi ceruices suas alacri deuotione submiserunt. Hoc modo diuinæ correptionis plaga salutem in terra eorum est operata.

Secreta

107.

Vlto diuin. in
Apost. 107.

Ecclesia S. A-
delberti media
ex parte flam-
mis absumpta.

Ingens mira-
culum.

Sterin verò amplissima ciuitas, & maior Iulin, tres montes ambitu suo conclusos habebat; quorum medius, qui & altior, summo paganorum Deo, *Trigelus* dictus, * *tricapitum* habebat simulacrum, quod aurea cidari oculos & labia contegebat, afferentibus idolorum sacerdotibus, ideo summum Deum tria habere capita, quonia tria procurat regna, id est celi, terræ & inferni: & faciem cidari operire pro eo, quod peccata hominum quasi non videns & tacens dissimularet.

* *Trium capitum* & *el tri cepi*.
Triglass.

Hac itaque potentissima ciuitate ad veri Dei agnitionem per beatam Præsulem adductâ, delubra idolorum flammis erant absorpta; duæque Ecclesiæ, vna, in monte * *Trigelai* sub honore S. Adelberti; alia, extra ciuitatis mœnia, in veneratione S. Petri, erant excitatæ: & ex hoc sacrificia, quæ copioso apparatu & diuitiis, sacerdotibus fanisque idolorum exhibebantur, nunc Ecclesiæ Christi vindicabant: vnde commoti sacerdotes, & prioris pompæ delicias quotidie sibi decrescere videntes, occasionem quærebant, vt populum ad idololatriam, quæstus sui gratiâ, reuocarent. Accidit ergo mortalitatem magnam ciuitati superuenire, & requisiti à plebe sacerdotes, dicebant; abiurationis idolorum causa hoc eos incurrisse, omnesque subito morituros, nisi antiquos Deos sacrificiis & muneribus solitis placare studerent. Ad hanc vocem statim conuentus forenses aguntur, simulacra requiruntur, & in commune profanus sacrificiorum ritus ac celebritas repetitur: Ecclesiæ Christi ex mediâ parte destruuntur. Cumque ad sanctuarium plebs furibunda venisset, non ausa ulterius progredi, summum idolorum Pontificem sic tumultuoso strepitu alloquitur.

Sacrificul. Estnici fame metuentes. populû ad defectionem sollicitant.

Ecce, quod nostrum erat, executi sumus, tuum est istud caput & culmen *Teutonici Dei* pro officio suo aggredi & profanare. Ille autem, arrepta securi, cum altius dextram librasset, subito dirigit, & resupinus corruens clamore lamentabili dolorem suum protestatus est. Accurrens vulgus causam doloris requirit. At ille grauiter ingemiscens; heu, pro dolor, inquit, quantæ potentæ, quantæ fortitudinis est *Teutonicus Deus*, & quis resistet ei? Ecce ego, quia sacraminis eius ædem

Tumultuantis plebis ad profanum Popanoratio.

Punitur impij sacrificia.

contingere præsumpsi, quomodo percussus sum. Illis verò attonitis, & quid agerent, inquirentibus; Pontifex eorum: Aedificate, ait, hic domum Dei vestri iuxta ædem Teutonicæ Dei, & colite eum pariter cum Diis vestris, ne fortè indignatus interitum huic loco quantocyus inferat; qui præcepto eius paruerunt, & vsque ad reditum piissimi Apostoli sui Othonis in hoc errore permanserunt.

Deliberatione VVirtschachi, & de periculo maris eodem liberato.

CAPVT SECVNDVM.

Ed interim nõ destitit diuinæ pietatis prouidentia, quæ semper conuersionem errantium desiderat, paterna eos lenitate redarguere, per quendam potentissimum de ciuibus suis VVirtschachum nomine, mirabiliter ab hostium captiuitate & maris periculo liberatum, quod nullatenus silentio pretereundum est; maximè eum per absentem licet beatissimum Pomeranicæ gentis Apostolum, tam euidentis miraculum Christi operati sit dignatus. Siquidem orientalis est regio Barbarorum Pomerania, habens ex latere prouinciam Danorum, mari interiacente; tantaque est maris latitudo vtramque diuidens regionem, vt qui in medio nauigans serenissima die positus fuerit, vix prouincias has ad instar minimæ nubis considerare valeat.

Vide edit. Casp. cap. 13.

VVirtschachus ciuis Stetinensis diuissimus.

Captus à Danis.

Hic itaq; ciuitatis Stetinensis gloria ex diuitiis inter suos opinatissimus, frequenter in prouinciam Danorum nauigare, & prædam ex ea agere solebat: sicut & illi è contra in Pomeraniam crebras incurfiones piraticas faciebant. Sed eo tempore, quo ciuitas sua apostasiam, vt prædiximus, incurerat, idem præpotens vir VVirtschachus, copioso sex nauium apparatu, Danos sibi infensos petebat; & non præuisas incidens infidias, cum omnibus suis captus est; sociisque crudeliter